

REKENKAMERCOMMISSIE
WESTLAND

ONDERZOEKSPROGRAMMA

JAARPLAN 2025

Rekenkamer Westland

april 2023

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Samenstelling Rekenkamer	3
3. Capaciteit van de Rekenkamer.....	3
4. Onderzoeksprogramma 2025	3
4.1 Oriëntatie op onderwerpen	3
4.2 Keuze voor onderzoeksprogramma 2025	4
5. Signaleringsfunctie.....	4
Bijlage 1 Uitwerking onderzoeksonderwerpen.....	5

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarplan 2025 van de Rekenkamer van de gemeente Westland (hierna: RK). In haar vergadering van 14 april 2025 zijn de definitieve onderzoeksonderwerpen voor 2025 bepaald. In dit jaarplan gaan wij daar nader op in.

RK als professioneel onderzoeksinstrument

De RK voert onderzoeken uit naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. Met deze onderzoeken ondersteunt de RK raadsleden in hun kaderstellende en controlerende taak.

De RK staat voor onafhankelijkheid en professionaliteit met oog voor de behoeften van de Raad. Dit komt tot uitdrukking in de RK samenstelling van externe leden en een klankbordgroep van 2 raadsleden, een evenwichtige jaarplanning, een gedegen wijze van onderzoek en de conclusies en aanbevelingen van verricht onderzoek. Daarbij hoort een houding die blijk geeft van politieke en bestuurlijke sensitiviteit en een goede communicatie met de Raad.

2. Samenstelling Rekenkamer

De samenstelling van de RK ziet er in 2025 als volgt uit:

Voorzitter	dhr. dr. mr. N. (Nils) Nijdam
Leden	dhr. A.W. (André) Timmerman Mw. F.I. (Fleur) Schoenmaker MSc. MA
Secretaris	Mw. I.J. (Inger) van IJzeren
Klankbordgroep	dhr. N.J.M (Nico) de Gier dhr. mr. P.J.L.J. (Peter) Duijsens

Het jaarplan weerspiegelt onze drijfveer om binnen het beschikbare budget te komen tot een optimale ondersteuning van de kaderstellende en controlerende taak van de Raad.

3. Capaciteit van de Rekenkamer

De RK verzorgt de planning en de begeleiding van onderzoeken. Voor het uitvoeren van onderzoeken wordt extern ingehuurd vanuit het budget van de RK. Tot slot vervult de RK een signaleringsfunctie en maakt zij de Raad opmerkzaam op ontwikkelingen die voor hem relevant zijn. Voor 2025 heeft de RK de beschikking over een budget van € 68.000.

4. Onderzoeksprogramma 2025

4.1 Oriëntatie op onderwerpen

De RK heeft in december 2024 de groslijst met mogelijke onderzoeksonderwerpen doorgenomen op actualiteit. De groslijst is naast actualiteit ook afgewogen op basis van criteria zoals vastgelegd in het onderzoeksprotocol en in de Verordening van de RK.

De selectie heeft ertoe geleid dat vier mogelijk te onderzoeken onderwerpen zijn bepaald:

- Verbonden Partijen;
- Cultuurbeleid;
- Wonen;
- Onderzoek fase 2 Sociaal Beleidskader
- Doe-mee onderzoek Onderbesteding (via de Vereniging van rekenkamers (VvR))

Deze selectie is op 16 januari 2025 besproken met de commissie Bestuur. Daar zijn deze onderwerpen als zinvol ontvangen.

4.2 Keuze voor onderzoeksprogramma 2025

De RK heeft in maart/april 2025 gesprekken gevoerd met vrijwel alle raadsfracties. In deze gesprekken is gesproken over deze vier onderwerpen en mogelijk andere onderwerpen die de fracties hebben aangedragen bij de rekenkamer.

In de vergadering van 14 april heeft de RK besloten dat zij de volgende onderwerpen wil onderzoeken, mits de financiële middelen dit toestaan:

- Wonen;
- Sociaal Domein;
- Participatie;
- Doe-mee onderzoek Onderbesteding (via de Vereniging van rekenkamers (VvR))

De Rekenkamer voert zelf geen onderzoeken uit, maar huurt hiervoor onderzoeksbureaus in. Een gemiddeld onderzoek kost tegenwoordig ongeveer 30.000 euro. Met een budget van 68.000 euro en vaste kosten (lidmaatschap vereniging, leden en secretaris) van 25.000 euro, is het niet mogelijk om met het resterende budget alle onderzoeken te kunnen uitvoeren. Zodoende is het aan de raad om te bepalen of er wellicht extra budget beschikbaar gesteld kan worden voor de rekenkamer. Met een budget van 100.000 euro kan de rekenkamer de voorgenomen drie onderzoeken en het Doe-mee onderzoek (kost slechts 500 euro vanwege deelname van veel lokale rekenkamers) uitvoeren. Mocht het niet mogelijk blijken om extra financiële middelen beschikbaar te stellen, dan is de Rekenkamer genooddacht keuzes te maken en prioriteiten te stellen binnen het huidige financiële kader. Dit kan betekenen dat waardevolle en relevante onderzoeken uitgesteld of geschrapt moeten worden, wat gevolgen heeft voor de gemeenteraad in haar controlerende en kaderstellende rol.

In bijlage 1 lichten wij de voorlopige onderzoeksvragen voor de onderzoeken toe. Het betreft een concept denkrichting en kaderstelling, die mede gebaseerd is op het gesprek dat de RK heeft gehad over de onderzoeksprogrammering. Vervolgens zullen wij de definitieve onderzoeksvragen opstellen en de onderzoeksbureaus selecteren.

5. Signaleringsfunctie

De RK attendeert de Raad gedurende het jaar graag op ontwikkelingen die voor het doeltreffend, doelmatig en rechtmatig handelen van de gemeente relevant zijn. Ook informeert de RK over onderzoek van andere instanties, als dat relevant voor de Raad is. De RK zal in voorkomende gevallen de Raad per brief benaderen.

Bijlage 1 Uitwerking onderzoeksonderwerpen

Naam	Wonen
Aanleiding onderzoek	Westland groeit. Binnen de gemeente wordt veel gebouwd en het inwoneraantal neemt toe. Daarom had de Rekenkamer eerder al eens voorgesteld om naar het woonbeleid te kijken, maar toen zou er een nieuwe Woonvisie komen, Begin dit jaar (2024) is er toch geen nieuwe visie gekomen, maar wel een addendum op de bestaande visie. De Rekenkamer ziet aanleiding om te onderzoeken hoe de uitvoering van het huidige woonbeleid inclusief dit addendum verloopt, en of daarbij voldoende rekening wordt gehouden met maatschappelijke voorzieningen en infrastructuur in relatie tot de snelle groei.
Doelstelling onderzoek	Het onderzoek richt zich op het beoordelen van de effectiviteit en doelmatigheid van het woonbeleid van de gemeente Westland. Specifieke aandacht gaat uit naar: • De aansluiting van het woningaanbod op specifieke doelgroepen zoals jongeren, starters, minima en senioren. • De toereikendheid en tijdigheid van maatschappelijke voorzieningen en infrastructuur bij nieuwe woonontwikkelingen.
Reikwijdte / afbakening	Dit onderzoek richt zich specifiek op nieuwbouwprojecten die recent zijn afgerond of momenteel in uitvoering zijn binnen de gemeente Westland. Daarbij ligt de focus op de mate waarin maatschappelijke voorzieningen zoals onderwijs, gezondheidszorg en openbaar vervoer, evenals de infrastructuur voor verkeersontsluiting, adequaat en tijdig worden gerealiseerd. Bestaande wijken worden alleen betrokken indien ze een directe relatie hebben met nieuwbouwprojecten.
Concept onderzoeksvragen	• In hoeverre zijn de maatschappelijke voorzieningen in Westland tijdig en adequaat afgestemd op de woningbouwontwikkeling? • Op welke wijze zorgt de gemeente Westland ervoor dat nieuwe wijken voldoende ontsloten en bereikbaar zijn, en hoe effectief is dit beleid? • Hoe sluit het gemeentelijke woonbeleid (inclusief het recente addendum) aan bij de daadwerkelijke woonbehoeften van specifieke doelgroepen zoals jongeren, starters, minima en senioren?

Naam	Onderzoek fase 2 Sociaal Beleidskader (SBK)
Aanleiding onderzoek	Het 1^e deel van het onderzoek naar het SBK is afgerond en publiceert de rekenkamer dit voorjaar. In dit onderzoek hebben we vooral gekeken naar de economische zelfredzaamheid van inwoners en hoe de gemeente integraal werkt binnen het sociaal domein. Uit onze ronde langs de fracties haalden we op dat er veel belangstelling bestaat voor de uitvoering en kostenbeheersing in het sociaal domein. Hierbij gaat het vooral om de zorgaspecten (Wmo & Jeugd) en hoe Westland ook eigen keuzes kan maken binnen samenwerking in de regio.

Doelstelling onderzoek	Inzicht bieden in welke sturingsmogelijkheden ('knoppen om aan te draaien') de gemeente Westland en in het bijzonder de raad heeft om keuzes te maken in het voorzieningenniveau om dit aan te laten sluiten bij lokale behoeften en financiële mogelijkheden.
Reikwijdte / afbakening	In navolging van het eerdere onderzoek naar de economische zelfredzaamheid focussen we in het 2 ^e deel van dit onderzoek op het brede zorgdomein (Wmo en Jeugd).
Concept onderzoeksvragen	• Wat is de zorgvraag (Wmo & Jeugd) binnen de gemeente Westland? • Wat biedt de gemeente aan aan voorzieningen en sluit dit aan bij de vraag? • Hoeveel inwoners maken gebruik van deze voorzieningen en welke ontwikkelingen zijn hierin zichtbaar in de afgelopen jaren? • Hoe ervaren inwoners het aanbod aan voorzieningen? • Hoeveel geeft de gemeente jaarlijks uit aan deze voorzieningen en welke ontwikkelingen zijn hierin zichtbaar in de afgelopen jaren? • Over welke sturingsmogelijkheden beschikt de raad om eigen keuzes te maken binnen gemeentelijke samenwerking (op gebied van inkoop zorg in G5 en G9)?

Naam	Participatie en Omgevingsvisie
Aanleiding onderzoek	In 2021 heeft de gemeenteraad een participatieverordening vastgesteld met meerdere doelstellingen. De hoofdvraag voor een onderzoek naar de participatie is; In hoeverre zijn de verschillende doelstellingen behaald en/of in uitvoering. Hierbij wordt met name gedacht aan het zekerstellen van vroegtijdige participatiemogelijkheden voor de omgeving bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, de participatieverplichting van initiatiefnemers en verzaamd adviesrecht van de gemeenteraad. In de komende periode zal de vraagstelling en de bijbehorende deelvragen verder worden uitgewerkt.

Naam	Doe-mee onderzoek Onderbesteding
Aanleiding onderzoek	De Vereniging van Rekenkamers (VvR) biedt jaarlijks aan de Rekenkamers de mogelijkheid om mee te doen met een Doe-mee onderzoek. Voor 2025 is er gekozen voor het onderwerp Onderbesteding. De Rekenkamer Westland heeft zich aangemeld als deelnemer omdat dit goed aansluit op het afgeronde onderzoek naar de inzichtelijkheid van de stukken in de financiële cyclus. Met een zekere regelmaat doen rekenkamers onderzoek naar onderbesteding. Dit omdat volksvertegenwoordigers onderbesteding als een

	probleem ervaren. Onderbesteding kan er bijvoorbeeld op duiden dat niet realistisch wordt begroot, dat activiteiten niet zijn uitgevoerd of dat extra middelen zodanig laat in het jaar beschikbaar komen dat besteding niet meer haalbaar is.
Concept onderzoeksvragen	• <i>Wat is de omvang van (structurele) onderbesteding ten opzichte van de oorspronkelijke of gewijzigde begroting?</i> • <i>Welke regels zijn er voor begroten en verantwoorden van onderbesteding?</i> • <i>Wat zijn de oorzaken van onderbesteding (gescheiden naar baten en lasten)?</i>